

درباره غلام عباس توسلی

متولد ۱۳۱۴ تربت حیدریه
 دانش آموخته دانشگاه پارس
 اخذ دکتری دولتی (دکتری دتا) در رشته جامعه‌شناسی
 در سال ۱۳۴۵ و چاپ رساله در پاریس ۱۳۱۱
 بنیانگذار انجمن جامعه‌شناسی ایران
 مدیر گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تهران
 دریافت عنوان استاد برگزیده در سال ۱۳۸۱
 دریافت جایزه و عنوان درجه یک دانشکده به عنوان
 پژوهشگر برجسته سال ۱۳۸۱
 تعدادی از آثار او عبارتند از: نظریه‌های جامعه‌شناسی (۱ و ۲) جامعه‌شناسی
 دینی، آینده بنیانگذاران جامعه‌شناسی، جامعه ایران در دینایی شرق از نظر
 نویسندگان فرانسوی و انگلیسی، مشارکت اجتماعی در شرایط جامعه آنتومیک
 ... و ...

چاپ

نظریه‌های جامعه‌شناسی

رمون آرون و ماسیون گذراندند.
 همچنین توسلی با روزنامه «ایران آزاده» که مرحوم شریعتی سردبیری آن را
 عهده‌دار بود و ۱۷ شماره چاپ شد، همکاری داشت.
 او بعد از عزیمت به ایران (سال ۱۳۴۵) فعالیت خود را با مرحوم شریعتی در
 حسینیه ارشاد ادامه داد و در فعالیت‌های مختلف سیاسی، اجتماعی دست‌یکدیگر
 را قشرند.
 این استاد دانشگاه در سال ۱۳۴۵ به ایران آمد و با عنوان استادیار، تدریس در
 دانشسرای عالی را از سر گرفت. همزمان به دعوت مدیر مؤسسه مطالعات و تحقیقات
 اجتماعی دانشگاه تهران به تحقیق و پژوهش در آن مجموعه پرداخت و چند طرح
 پژوهشی را سرپرستی کرد.
 سال ۱۳۵۰ بنا به درخواست دانشگاه تهران به طور تمام وقت به دانشکده علوم
 اجتماعی منتقل شد و در سال ۱۳۵۱ به مرتبه دانشیاری ارتقا یافت و سرانجام در پی
 بازنشسته شدن مرحوم دکتر غلامحسین صدیقی و تأسیس دانشکده علوم اجتماعی
 با رأی اساتید گروه جامعه‌شناسی به عنوان مدیر گروه این رشته انتخاب شد که با
 انتخاب مجدد تا سال ۱۳۵۶ در این سمت خدمت کرده در عین حال سرپرستی
 انتشارات دانشگاه را نیز به عهده داشت.
 او در سال ۱۳۵۶ به مقام استادی ارتقا یافت و در سال ۱۳۵۷ با استفاده از
 فرصت مطالعاتی در دانشگاه راگن، کالیفرنیا به مطالعه و پژوهش پرداخت
 و چند مقاله منتشر کرد. توسلی در بحبوحه‌های انقلاب، به ایران آمد و باتوجه به
 شرایط آن زمان مقالات متعددی را منتشر کرد و به ایراد سخنرانی پرداخت.
 پس از انقلاب ریاست دانشگاه اسفهان را قبول کرد و تا سال ۱۳۵۹ (دوسال)
 در این سمت باقی ماند.
 از سال ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۲ به دعوت ستاد انقلاب فرهنگی، سرپرستی گروه
 برنامه‌ریزی دروس علوم انسانی را عهده‌دار شد؛ به گونه‌ای که این مدت ۵۶ برنامه
 درسی در سطح کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا را با همکاری اساتید رشته‌های
 مختلف تهیه، تنظیم و تدوین کرد و در بازگشتی دانشگاه مورد استفاده قرار داد.
 توسلی از سال ۱۳۶۳ مجدداً کار تدریس و تحقیق را در دانشکده علوم اجتماعی
 دانشگاه تهران ادامه داد. او از سال ۱۳۶۴ مدیر گروه رشته جامعه‌شناسی شد و در
 سال ۱۳۶۵ به ریاست دانشکده علوم اجتماعی درآمد. در این سمت دوره دکتری
 جامعه‌شناسی را در سال ۶۷-۱۳۶۶ برای سه دانشگاه تهران، تربیت مدرس و آزاد
 تدوین و نامه علوم اجتماعی را پس از ده سال توقف منتشر کرد و مدیرمسئولی آن را
 به عهده گرفت.
 در کنار تحصیل و تدریس، توسلی فعالیت‌های سیاسی خود را نیز دنبال کرد و
 در کنار روشنفکران مذهبی و جریان‌های سیاسی احزاب ملی و مذهبی به مسائل
 سیاسی نیز توجه جدی داشته است. با یک نگاه کلی می‌توان فعالیت‌های فرهنگی
 توسلی را هر چه فعالیت‌های سیاسی و حتی افزون تر از آن دانست.
 او تاکنون تقدیرنامه‌های فراوان و جوایز ارزنده‌ای را در عرصه فرهنگ کسب
 کرده است.
 دریافت عنوان استاد برگزیده در سال ۱۳۸۲، جایزه و مدال درجه یک دانشگاه
 تهران به عنوان پژوهشگر برجسته در سال ۱۳۸۱، تقدیرنامه به خاطر طرح برگزیده
 با عنوان رابطه مشارکت اجتماعی و آسیب اجتماعی در سال ۷۲-۱۳۷۲ و ... از جمله
 این تقدیرها و پاسداشت‌ها است. در پایان سال گذشته نیز انجمن علوم اجتماعی به
 مناسبت هفتادمین سالگرد تأسیس دانشگاه تهران در برنامه‌ای از او تقدیر کرد.
 او طی فعالیت فرهنگی خود بیش از ۲۰ جلد کتاب درسی، کمک‌درسی نظری
 و کاربردی ترجمه، تألیف و منتشر کرده که برخی از این کتاب‌ها نظیر جامعه‌شناسی
 دینی، نظریه جامعه‌شناسی ۲ و ... توانسته‌اند لوح سپاس و تقدیر کتاب بهترین را
 نصب خود کنند.
 از مهم‌ترین کتاب‌های توسلی که تجدید چاپ شده است می‌توان به گروه‌شناسی
 و پویایی گروهی (چاپ پنجم)، نظریه‌های جامعه‌شناسی (چاپ نهم)، جامعه‌شناسی
 شهری (چاپ ششم) و ... اشاره کرد.
 همچنین کتاب‌هایی نظیر جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، نظریه‌های
 جامعه‌شناسی حلقه دوم، مسائل اجتماعی ایران، اصلاحات و جامعه مدنی را نیز در
 دست انتشار دارد.

گونه‌ای که رساله اصلی او با عنوان «جامعه ایران و دنیای شرق از دیدگاه
 صاحب نظران فرانسوی و انگلیسی» با هزینه مرکز تحقیقات علمی (CNRS) فرانسه
 چاپ شد. همچنین عنوان رساله دوم او صنایع دستی در ایران و فرش به عنوان یک
 پدیده اجتماعی و روان‌شناسی است.
 توسلی جزو آن دسته از دانشجویان نبوده که فعالیت‌هایش به حفظ و ارائه چند
 تئوری و نظریه محدود شود. او همزمان با تحصیل، فعالیت‌های متنوع اجتماعی -
 سیاسی چون حضور در اتحادیه دانشجویان، تهیه نشریات دانشجویی، نمایندگی -
 دانشجویان فرانسه در کنفرانس دانشجویان ایرانی و مهم‌تر از همه همکاری با
 مرحوم شریعتی را تجربه کرد.
 آشنایی دکتر شریعتی و توسلی در دوره مقدمه‌ای دانشسرای مشهد و در کانون
 نشر حقایق اسلامی از سالهای ۱۳۲۶ تا ۱۳۲۶ آغاز شد. شریعتی در سال ۱۳۲۸
 برای تحصیل راهی فرانسه شد و توسلی یک سال بعد از آن.
 همفکری و دوستی شریعتی و توسلی به مرور زمان وسیع تر شد؛ به گونه‌ای که
 شریعتی می‌تواند در کوی دانشگاه پاریس و در کوچه الیزا زندگی می‌کرد،
 یکشنبه‌ها به کوی دانشگاه می‌رفت و مدت‌مدتی در آن توسلی به بحث و تبادل نظر
 می‌گذراند. آنها حتی دروس مشترکی را نیز برقرار استادی نظیر کورویج، بالن دین،

آمن خامدی؛ صبر و ظفر هر دو دوستان قدیمند، او در اثر صبر نبوت ظفر آید. شاید
 اگر غلام عباس توسلی این سخن نغز را در هفت سالگی فرا نمی‌گرفت و برای هدف
 خود تلاش نمی‌کرد، اکنون در جایگاه فعلی نبود. او ۷۰ هزار پرتلاش را پشت سر
 گذاشته است و زمانی که او را در دفتر کارش می‌بینیم، همچنان سرشار از انرژی و
 شور است؛ به گونه‌ای که برای انتشار کتاب جدیدش دانشموشول و نگران است که
 مبادا سستی دوران پیری بی‌دقت‌اش کند. او در زمان صحبت دوستانه ما،
 دانشجویانش را همچون پدربزرگ و دلسوز و استادی فرزانه راهنمایی می‌کرد.
 غلام عباس توسلی در سال ۱۳۱۴ در قصبه رشتخوار از توابع تربت حیدریه، که
 امروز به شهرستانی مستقل تبدیل شده است، در خانواده‌ای متوسط زاده شد.
 مادرش خدیجه و پدرش ملا محمد توسلی بود که آرزوی طلبه شدن پسرش را در سر
 می‌پروراند؛ البته عمر پدر کفاف برآوردن این آرزو را نکرده و غلام عباس در سن ۱۱
 سالگی یتیم شد. شش ساله بود که به مکتب رفت و به سبک قدیم الفبا را یاد گرفت.
 همزمان خواندن قرآن و خط نویسی را نیز فرا گرفت. ۱۰ ساله بود که کتاب‌های
 مختلفی از جمله صد کلمه حضرت علی (ع)، بوستان و گلستان سعدی، دستورات
 صرف و نحو زبان عربی و ... را آموخت. او بعد از فوت پدر راهی مدارس جدید شد.
 آن زمان ورود به مدارس جدید نه تنها برای دخترها بلکه برای پسرها ذهنیت‌های
 سنتی بسیاری را به دنبال داشت؛ به همین خاطر مادر با اذن پیتش نماز محله، اجازه
 تحصیل شرعی فرزندش را در مدرسه‌های نو فراهم کرد. توسلی پس از تحصیلات
 مکتب‌خانه‌ای، مستقیم به کلاس چهارم ابتدایی رفت. بعد کلاس پنجم و ششم
 ابتدایی را به صورت متفرقه نزد مدیر مدرسه محله یاد گرفت. به سال ۱۳۲۹ به مدرسه
 «قطب‌البدین حیدر» رفت و بعد از اتمام دوره سه ساله برای ادامه تحصیل به مشهد.
 در این سال ۱۳۲۶ با گذراندن کنکور ورودی، وارد دانشسرای عالی تهران شد و
 در این مدت با اخذ درجه شاگرد اولی توانست از طرح‌های اجباری نظیر آموزش‌گاری و
 دبیری معاف شود. توسلی توانست مدرک لیسانس خود را در رشته زبان، با کسب
 رتبه اول در خرداد ۱۳۳۸ به دست آورد. او با امتیاز شاگرد اولی‌ها و با استفاده از
 بورس وزارت فرهنگ و هنر، برای ادامه تحصیل در مقطع دکترا در سال ۱۳۳۹
 فرانسه اعزام شد.
 توسلی شش سال در فرانسه در رشته جامعه‌شناسی تحصیل کرد. او پس از کسب
 لیسانس و فوق لیسانس جامعه‌شناسی، موفق به گذراندن دکتری دولتی (دتا)
 جامعه‌شناسی در دانشگاه سوربن پاریس شد. به این ترتیب توسلی از نخستین
 ایرانیانی بود که با ارائه دو رساله، موفق به دریافت دکتری دولتی از فرانسه شد؛ به

محصول مرغوب و خوب
 نیاز به تعریف ندارد

سامسونگ
SAMSUNG D500

• حافظه کاربر ۹۶ مگابایتی • دوربین ۱/۳ مگاپیکسلی • ۶۰ دقیقه ضبط ویدئویی • سه‌باند • پیام‌ویدئویی • صفحه‌لمبش
 (Sound Mate) • بلندگویی قابل نصب (Sound Mate) • بلوتوث ۱.۲ • رنگ‌نوع پهلر فونیک • وضوح صدا • بلندگویی قابل نصب (Sound Mate)
 TTF-111111 ریگی • بخش آهنگهای MP3 • بلوتوث ۱.۲ • رنگ‌نوع پهلر فونیک • وضوح صدا • بلندگویی قابل نصب (Sound Mate)
 Screen images are simulated. ©2004 Samsung Electronics Co., Ltd. www.samsungmobile.com